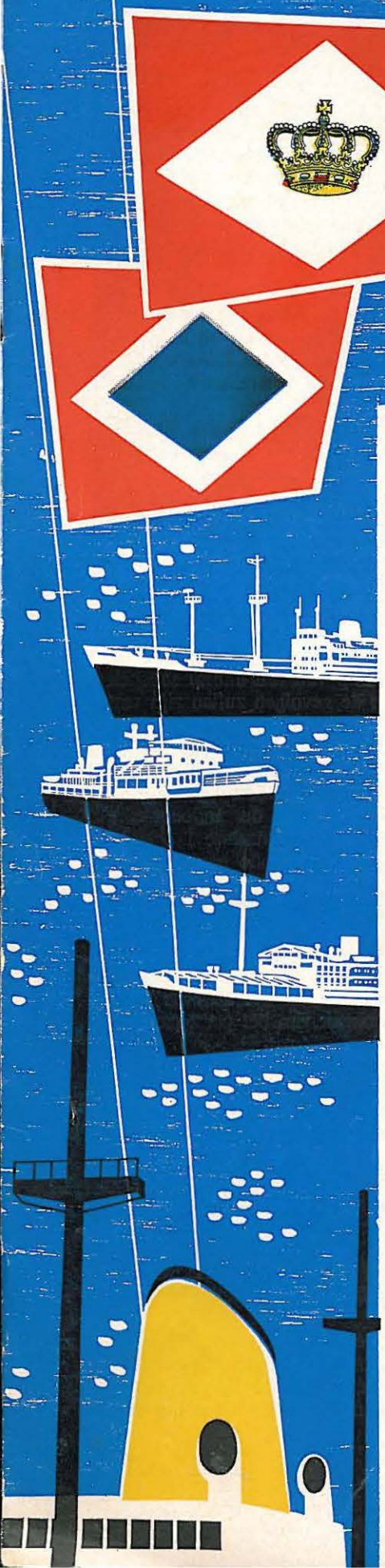

De uitlaat

PERSONEELSORGAAN DER

N.V. KONINKLIJKE PAKETVAART-MAATSCHAPPIJ
N.V. NEDERLANDSE TANK- EN PAKETVAART MAATSCHAPPIJ
HOLLANDSE VRACHTVAART MAATSCHAPPIJ N.V.

**De Redactie
bestaat uit:**

Redacteur:

H. A. de Jong

Redactiecommissie:

G. J. Boom	AS/PV
R. Romswinkel	AS/P & A
J. M. van Suylekom	V.Z.
R. J. de Vries	B.T.D.

Alle stukken „De Uitlaat” betreffende te adresseren:

De Redactie van „De Uitlaat”
p/a N.V. Koninklijke Paket-
vaart-Maatschappij.
„Het Scheepvaarthuis” - Post-
bus 714 A M S T E R D A M

Kopij voor het maartnummer dient vóór 20 februari a.s. in het bezit van de redactie te zijn.

Bij de foto op de voorpagina:

**Een voorspoedig 1964
tegenoet.**

(foto Gezagvoerder H. Meyer)

Evenals vorig jaar is ter gelegenheid van de intrede van het Nieuwe Jaar op 2 januari j.l. het gehele personeel van het Amsterdamkantoor in de grote vergaderzaal van Het Scheepvaarthuis bijeengekomen. Het was prettig, dat ook een aantal verlofgangers, waaronder de Gezagvoerders Minnema, Niessen en Klute, en de Hoofdwerktuigkundigen Poelstra en Coers, aanwezig waren. Op deze dag werd tevens het 25-jarig dienstjubileum gevierd van de Hoofdemployé S. J. A. Hazewinkel van de afdeling Scheepsbouw.

Allereerst richtte onze Directeur, de Heer D. J. Pronk van Hoogeveen, zich met een geestige toespraak tot de jubilaris en overhandigde hem het traditionele gouden armbandhorloge. Daarna wenste hij alle personeelsleden een voorspoedig 1964, mede namens onze Directeur, de Heer Jhr. S. G. van Weede, die, wegens verblijf buitenslands, helaas dit samenzijn niet kon bijwonen.

De Heer Pronk memoreerde, dat de K.P.M. in haar ruim 70-jarig bestaan meerdere ups en downs heeft gekend en steeds weer in staat is geweest de moeilijkheden te overwinnen. Ten aanzien van de gang van zaken bij onze Maatschappij in 1963 merkte de Heer Pronk o.m. op, dat de in dit jaar in gunstige zin gewijzigde verhouding tussen Nederland en Indonesia voor ons belangrijk is geweest. Daaruit is o.a. voortgevloeid, dat de K.P.M. in December weer heeft kunnen deelnemen aan het rijstvervoer naar Indonesia, terwijl het er naar uitziet, dat dit in 1964 zal worden gecontinueerd. Het is verheugend, zo vervolgde de Heer Pronk, dat dit ons zo vertrouwde vaargebied thans weer voor onze schepen toegankelijk is geworden.

De Heer Pronk zeide voorts, dat de verkoop van een aantal schepen wellicht de vraag heeft doen rijzen, welke de gevolgen zullen zijn van de vermindering van de omvang van onze vloot. Hiertegenover stelde de Heer Pronk, dat in 1963 2 nieuwe schepen aan onze vloot werden toegevoegd, n.l. de m.s.s. „Straat Frazer” en „Straat Franklin”, — wier tonnenmaat die van de verkochte 7 schepen overschijdt.

De laatste onderhandelingen van de Directie met de Indonesische autoriteiten hebben voorts de deur geopend voor verdere mogelijkheden, zodat de toekomst in dat vaargebied hoopvolle perspectieven biedt.

De heer Ir. P. Th. Meerdink nam daarna het woord. Hij dankte de Directie, namens het personeel, voor haar toelichting op het gevoerde beleid en de verwachte toekomstmogelijkheden, waarin zijns inziens ook het personeel alle vertrouwen kan hebben. Als directe Chef van de Heer Hazewinkel overhandigde hij hem, na in het kort de afgelopen 25 jaar te hebben geschetst, het geschenk van het personeel van het Amsterdamkantoor, n.l. een verrekijker.

De Heer Hazewinkel dankte vervolgens voor de tot hem gerichte woorden en de aan hem overhandigde cadeaux.

Daarna maakten allen gebruik van de gelegenheid om de jubilaris en diens echtgenote en vervolgens de Heer Pronk van Hoogeveen, hun gelukwensen aan te bieden.

De Heer H. Koetsveld, constructeur op de afdeling Technische Dienst/Scheepsbouw, heeft een reeds lang door hem gekoesterde wens in vervulling zien gaan.

In zijn eigen tijd studeerde hij theologie en na jarenlange studie, waarbij hij dus zowel student als constructeur was, heeft hij zijn studie voltooid. De Heer Koetsveld is thans 40 jaar.

De redactie van „de Uitlaat” wil hem met dit niet veelvuldig voorkomende en daarom des te fraaiere resultaat van harte gelukwensen. Zij wenst dominee Koetsveld toe dat het ambt waartoe hij geroepen is en dat hij nu binnenkort zal gaan bekleden hem alle voldoening mag schenken.

H. K. H. Prinses Beatrix

viert op 31 januari haar zesentwintigste verjaardag.

(foto Max Koot)

H. K. H. Prinses Margriet

het Petekind van de Nederlandse Koopvaardij, vierde op 19 januari haar eenentwintigste verjaardag.

(foto Nat. Fotopersbureau)

K.P.M. Bedrijfsnieuws

Het m.s. „SCHOUTEN” werd na lossing van een lading mangaanerts te Le Boucau (bij Bayonne), met een lading zwavel van laatstgenoemde haven naar Rieme (nabij Gent aan het kanaal Terneuzen — Gent) gedirigeerd. Na lediglossing te Rieme stoomde het schip naar Antwerpen op voor het ondergaan van een D.M.O.-beurt. Vervolgens laadde de „SCHOUTEN” in Harlingen ruim 1700 ton aardappelen voor Alexandria.

Onze schepen kunnen thans weder deelnemen aan ladingvervoer naar en van Indonesische havens. Mede in verband hiermede werd het m.s. „SILINDOENG” — welk schip in de G.E.A.S. minder goed voldeed — begin december 1963 van O. Afrika naar het Verre Oosten gedirigeerd. Dit schip laadde inmiddels half december te Rangoon een volle lading rijst voor Bel. Deli en zal aansluitend daarop een lading rijst van Akyab naar Tg. Priok vervoeren. Ook het m.s.

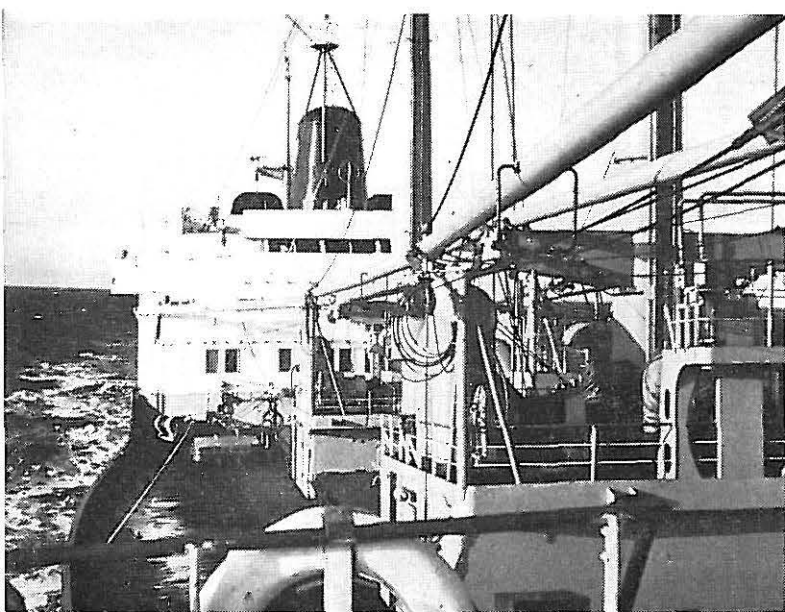
„SANANA” zal begin januari 1964 een lading rijst van Rangoon naar Bel. Deli vervoeren.

Het m.s. „SAMBAS” bracht in december 1963 een volle lading rijst van Bangkok naar West Irian-havens.

Het m.s. „MUSI” laadde half december 1963 en begin januari 1964 een volle lading paraffinewas te Sg. Gerong (Palembang) voor lossing te Bangkok. Het traject Palembang-Bangkok v.v. zal in de toekomst regelmatig worden bevaren.

De „KALOEKOE”, „KAROSSA” en „KASIMBAR” werden verkocht. In verband hiermede zal de „SABANG” het emplooi van de „KASIMBAR” in de Bay of Bengal — South China Sea Service overnemen.

In de dienst Singapore — Timor Dilly v.v. vonden de beide coasters „LETONG” en „LABUAN HADJI” emplooi.

Technische proeftocht

m.s. „Straat Franklin”

De redactie heeft in afwijking van de gebruikelijke gang van zaken gemeend, ditmaal eens de visie van een stuurman over een door hem meegemaakte proeftocht te geven.

Gaarne geven wij hierbij het woord aan de heer E. van Luyk.

IMPRESSIE VAN EEN PROEFTOCHT

Het was die 19e november 1963 een gure, onvriendelijke, stormachtige november-ochtend toen ik in Rotterdam uit de trein stapte om te monstere op de nieuwste aanwinst van onze Paketvaart het m.s. „Straat Franklin”.

De voor mij onbekende Maasstad verstreekte mij een humorvolle taxichauffeur, die mij voor het lieve bedrag van een „geeltje” naar de Botlek reed waar de „Franklin” vredig gemeerd lag. Een streling voor het oog van elke zeeman. Een oorlogsirene veranderde de rust na vijf minuten in een heksenketel. Werfmensen, bemanning en vele andere lieden overvielen het schip nà schaften.

Bij het naar de brug lopen was mijn eerste gedachte — hoe kan dit schip morgen varen? Het leek een enorme bende. Er moest vrijwel direct gemonsterd worden, hetgeen geschiedde in de messroom van de bemanning, waarbij kennis gemaakt of vernieuwd werd met de officieren en oude meevarenden. Voor het eerst in mijn KPM loopbaan zou ik het ceremonieel van monstere ten overstaan van een officiële aanmonsteringsambtenaar meemaken. Niet iets om over naar huis te schrijven, aangezien de gezagvoerder en stuurman e.e.a. „atoerden”.

Met verbazing zag ik ook enkele Elvis Presley figuren monstere, hetgeen het bedienend extra personeel voor deze proefvaart bleek te zijn. (Alles bleek gedurende de reis nogal mee te vallen onder de tactische leiding van hun chef, alhoewel ik vrees dat hun invloed op het overige CD-personeel nog wel enige maanden te voelen zal zijn voor de scheepsleiding). Na de monstere spoedde iedereen behalve de gezagvoerder en de Dek- en MD-wacht zich wederom naar huis om de werf de gelegenheid te geven de laatste voorbereidselen te treffen. Op de kade staande gaven alleen de lichters met kranen die het schip van 800 ton zandballast voor de proeftocht voorzagen de indruk dat het schip leefde.

De volgende dag, 20 november, met de stormwarschuwingen van de radio in het hoofd en een beetje rillerig van het grauwe weer het station uitstappend,

werd in de vroege ochtend ingescheept in een bus van Verolme met opschrift 'Proeftocht m.s. „Straat Franklin” KPM' (dat ons afgunstige blikken van ingezetenen van inhalende auto's bezorgde), hetgeen ons zoeken en een „geeltje” bespaarde. Vele bekenden zagen elkaar weer — de adoes niet van de lucht — en voor we het wisten stonden we op de gangway van hetgeen de eerstvolgende drie dagen ons thuis zou zijn (behalve dan voor de ééndags gasten).

Aan boord gekomen leek het alsof er 's nachts een legioen kaboutertjes had huisgehouden — geklaarde dekken — bomen neer — schone gangen, w.c.'s en badkamers — officieren compleet met strepen — een bedrijvige bemanning de laatste hand leggend aan het zeeklaar maken — laatste heilige dagen weg werkende schilders — in de machinekamer een grote bedrijvigheid met vele mannen in spierwitte ketelpakken (één der wtk's verklapte lachend dat hij er maar één zo had — inderdaad kende ik hem wel eens anders, zij het dan even opgewekt en iets bruiner van kleur) en op de brug een waardige gezagvoerder van onze Mij. en kapitein Valk (een verrassend kweek, humorvol en zeer behulpzaam man) van de werf Verolme.

Sleepboten arriveerden, de bemanning maakte voor en achter alles los van de wal en bekwaam manoeuvreerde kapitein Valk de „Straat Franklin” het nauwe bassin uit de Nieuwe Waterweg op — de technische proeftocht was begonnen — de kar pakte en statig voeren we halve kracht de Noordzee tegemoet. Het schip kwam veilig buiten de pieren en bij boei 1 werden meteen de ankerproeven genomen onder toezicht van de experts van S.I., Lloyds en onze nieuwbouwafdeling en vele belangstellenden. De proeven verliepen vlot en volgens de verwachtingen. Bij het thuishieuwen van B.B.'s anker sloeg door de ruwe zee een vloeit tegen de huid, waarbij de eerste schade aan het vrouwelijk schoon van het schip werd toegebracht in de vorm van een kleine deuk in de huid. Over de verdere meest technische proeven van deze middag en avond wil ik hier niet uitweiden.

Na het debarkeren van de ééndags passagiers te Vlissingen werd door de marine de degaussing uitgevoerd en stoomde het schip nà debarkatie van de marine-

experts en de Oost Gat loods Engelandwaarts. Voor het merendeel der opvarenden zat de dagtaak erop en schaarde men zich aan de diverse tafels voor een gezonde Hollandse maaltijd. De goede eigenschappen van de „Straat Franklin” bleken wel uit het feit dat praktisch allen deze maaltijd eer aandeden (of waren allen zo bevaren?). De „Straat Franklin” was in haar element, de bemanning op haar posten en de vrije torns gebruikten in de sfeervolle salon of in de ruime heldere messrooms nog een koud glaasje bier (verbazingswekkend hoe vlug de mensen de weg naar de bar weten te vinden) bij een partijtje bridge (of domweg een beetje „omong kosong” veelal over „tempo doeloe”), alvorens de kooi, bank of veldbed in te duiken — waar Klaas Vaak goede hulp van een zacht wiegende nieuwe onderdaan van Neptunus kreeg.

Een late ronde over de nu verlaten dekken die hun eerste buiswater over kregen kwam tot stilstand op de bak, kijkend naar de voorsteven die als een mes door de golven sneed en een zingende boeggolf deed ontstaan. Ik verbeeldde mij het schip fluisterend de luide uitdaging van de zee te horen aanvaarden, terwijl de maansikkel die net achter een onvriendelijke cumulus wolk tevoorschijn kwam deze verbeelding met een snaaks alles begrijpend glimlachje nog versterkte.

Een uitgeslapen, vrolijk rumoerig en bovenal hongerig gezelschap liet zich de eieren met spek goed smaken. Na de topconferentie over de dagindeling was na de stilte van de dagwacht de brug veranderd in een mierenhoop en gaf de onverstoorbare kapitein Valk (zoals altijd even opgewekt) het bewijs niet alleen in hart en nieren zeeman te zijn, maar ook dat hij dit soort drukte (met zijn duizenden slimme en minder slimme vragen) vele malen had doorstaan. Stuurproeven werden genomen — deze verliepen minder vlot, doch deze en andere kinderziektes werden overwonnen. In de middag werd achtmaal de gemeten mijl gevaren, hetgeen zeer vlot verliep. Het doel van de gemeten mijl varen is de vaart van het schip te bepalen. (Bij een bepaald aantal omwentelingen rekening houdend met wind, zee-deining, stroom etc.). Populair uitgedrukt is het de afstand tussen twee speciaal voor dit doel aangebrachte lichtenlijnen waartussen door waarnemers met stopwatches de juiste tijdsduur die het schip erover doet, wordt bepaald, aan de hand waarvan dan weer de snelheid wordt berekend. Het schip voldeed aan de verwachtingen en alles verliep zeer vlot. De inderhaast geïmproviseerde toto om een heitje over de tijdsduur van elke gemeten mijl vond veel bijval. (Er werd soms verbazend nauwkeurig geraden en de ND man van de wal won zelfs tweemaal, of was dit soms ervaring?)

De avond was al lang gevallen en voor de meesten was een zeer drukke dagtaak ten einde. Een goede maaltijd, een drankje (hetgeen opvallend beter liep dan gisteravond; daar zal de toch al uiterst bekwame stuurman wel een handje in gehad hebben, denk ik), een praatje en/of een kaartje besloten ook deze dag. Ondanks het ruwe weer en de bar slechte weerberichten had iedereen, voor zover niet ingeschakeld bij de voortgaande beproevingen, dank zij het oppertje dat

Kapitein Valk had uitgezocht een goede en welverdiende nachtrust op de „Franklin” die als een eendje op het water onder een mooie sterrenhemel lag.

In de vroege ochtend van de 22e november ontwaakte het schip wedoom; stuurproeven werden nogmaals, nu met succes, genomen. De draaicirkel op de op de radar over Stuur- en Bakboord werd bepaald, radar gemeten (radar eindelijk met reflex plotter, ter, doch zonder variabele ring — gekoppeld aan de gyro). Brandstofmetingen werden verricht, verdampinstallatie beproefd, pompen getest, instrumenten beproefd en gecontroleerd, teveel om hier allemaal te noemen. Rond diner-tijd was alles beproefd en gereed. Voor de experts was hiermede de proeftocht beëindigd. Alles was voorzover ik dit als leek kan beoordelen naar wens en op schedule verlopen.

Een feestelijk diner waarbij menige „ajam” werd weggespoeld met een glaasje rode wijn. De „Straat Franklin” richtte haar steven naar de Hollandse kust. De hoge druk hield nog een laatste (gezellige) vergadering waaraan het ontstellende radiobericht van de dood van president Kennedy een abrupt einde maakte. In de vroege ochtenduren stoomde het schip de Waterweg op in een trieste druilregen; ten 09.00 ging de brug open; ten 12.00 meerde het schip af bij Verolme te IJsselmonde.

Zich huiswaarts spoedende mensen, een uitbetalende stuurman, een vlugge groet aan vele mensen waarmee in een paar dagen reeds een hechte band was gesmeed, een laatste handzwaai; eenzaam en verlaten blijft de „Franklin” een beetje triest liggen. Met weemoed kijk ik nog een keer om „Partir c'est mourir un peu”. — Een goed schip — een gezagvoerder (die zonder dat het schip van hem was toch de GEZAGVOERDER was) en een zeer prettige en bekwame groep officieren. — Ja met dit schip had ik graag willen uitvaren —

Een stuurman.

Aankomst crews „Straat Franklin” en „Straat Freetown” op Schiphol.

Overdracht m.s. „Straat Franklin”

Op 7 december 1963 vertrok om halftien een Spido rondvaartboot met genodigden van de Parkkade met als bestemming de Werf van Verolme Dok- en Scheepsbouw Maatschappij N.V. — Botlek, alwaar het m.s. „Straat Franklin” gereed lag voor de feestelijke proeftocht.

Het m.s. „Straat Franklin” is het tweede schip van een serie van 4 vrachtschepen en het eerste schip dat door Verolme voor rekening van de K.P.M. werd gebouwd.

De gasten werden welkom geheten door een vertegenwoordiger van de Directie van Verolme en door Gezagvoerder Balder.

Na inscheping van alle gasten vertrok het schip van de Werf de Nieuwe Waterweg op.

Alhoewel het enigszins mistig was, was het weer zodanig dat een ieder van de tocht vanaf het brugdek kon genieten.

Eenmaal op volle zee werd om 12 uur het schip namens de Directie van Verolme door de heer De Booy aan de K.P.M. overgedragen.

De heer De Booy verontschuldigde de afwezigheid van de heer Verolme, die in het buitenland verbleef. Voorts sprak hij zijn grote waardering uit voor de bijzonder prettige kennismaking met de K.P.M. en zei er trots op te zijn dat zij een bijdrage hadden mogen

leveren om de Nederlandse vlag op waardige wijze op de wereldzeeën te doen vertegenwoordigen. Tenslotte bedankte de heer De Booy allen die bij de bouw van het schip hadden medegewerkt.

Namens de Directie van de K.P.M. voerde vervolgens de Voorzitter van de Raad van Bestuur Jhr. Roëll het woord. Ook de heer Roëll moest de Directie van de K.P.M. voor haar afwezigheid verontschuldigen. Hij bedankte de heer De Booy voor het prachtige schip en sprak de hoop uit dat het haar taak tot voldoening zal vervullen.

Hierbij werd tevens herinnerd aan de inspanning van het administratief personeel, dat er steeds voor zorgde dat lading werd aangetrokken.

Met het uitspreken van zijn vertrouwen droeg de heer Roëll tenslotte het commando op aan Gezagvoerder Balder, waarna de vlag van Verolme werd gestreken en de K.P.M.-vlag in de achtermast werd gehesen. Kapitein Balder dankte met een kort woord voor de grote eer welke hem te beurt was gevallen.

Met een driewerf hoera en een heildronk op het schip werd dit officiële gedeelte besloten.

Tijdens de „thuis-reis” verbleef een ieder nog gezellig bij elkaar en werden vele vergelijkingen met „tempodoeloe” getrokken.

Om precies 4 uur werd afgemeerd aan de Parkkade. Zondag 8 december jl. vertrok het m.s. „Straat Franklin” op haar eerste uitreis via Hong Kong naar Japan. Wij wensen het m.s. „Straat Franklin” een behouden vaart!

Ideeën **b**us

In de vergadering van de Commissie Ideeënbus op 23 december 1963 werd wederom een aantal inzendingen behandeld. Een kort verslag van het besprokene treft U onderstaand aan:

Idee no. 17

Het voorstel beoogt volledige uitschakeling van tussenspersonen bij de aankoop van geneesmiddelen. Dit idee, dat voor het bedrijf een flinke besparing betekent, wordt inmiddels tot uitvoering gebracht en het doet de Commissie genoeg bekend te stellen, dat aan inzender een beloning van f 150,— werd toegekend.

Idee no. 24

Inzender beoogt een besparing te bereiken door een wijziging aan te brengen in de dienstuitoefening aan boord.

Na een uitvoerig onderzoek is de Commissie tot de slotsom gekomen dat het idee niet voor algemene uitvoer in aanmerking kan komen. Het voorstel be-

vat echter goede elementen en de Commissie heeft gemeend daarvoor een aanmoedigingspremie van f 15,— toe te kennen.

Idee no. 26

Inzender heeft een voorstel gedaan om het losraken van de borgkettingen van pontons te voorkomen. Hoewel de voorgestelde methode niet als origineel kan worden aangemerkt, heeft de Commissie besloten een aanmoedigingspremie van f 15,— toe te kennen.

Idee no. 28

Inzender heeft een voorstel gedaan de werk- en lunchtijden op het Amsterdamkantoor te herzien.

De Commissie is van mening dat dit geen voorstel voor de Ideeënbus is en de inzender komt derhalve niet voor een beloning in aanmerking.

Idee no. 30

Het idee behelst de 0,1 mm dunnere bovenste compressieveren van de zuigers van een bepaald motortype af te schaffen, daar deze veren door het gebruik van betere olie overbodig zijn geworden.

Het idee is gebleken niet nieuw te zijn en daarvoor kan derhalve geen beloning worden toegekend.

Idee no. 31

Inzender stelt voor gegalvaniseerd materiaal aan boord van schepen eerst te vernissen alvorens een verflaag aan te brengen.

Bij onderzoek is gebleken, dat de thans gebruikelijke methode verf-technisch de voorkeur verdient boven de door inzender voorgestelde werkwijze. Inzender van dit idee komt niet voor een beloning in aanmerking.

Idee no. 32

Dit idee beoogt de constructie van weerstandgridsen in ankerspil, verhaallier, winches etc. zodanig te wijzigen, dat bij doorbranden of breuk een snellere montage van nieuwe gridsen zou worden bewerkstelligd. De Commissie heeft zich terzake door deskundigen doen voorlichten, waarbij gebleken is dat het idee reeds vroeger werd toegepast doch dat de nadelen zo groot bleken, dat men daarvan weer is afgestapt. Het idee betekent dus uiteindelijk geen verbetering en aan inzender kan derhalve geen premie worden toegekend.

Idee no. 35

Dit idee is vrijwel identiek aan inzending no. 24. Op dezelfde gronden wordt aan inzender een aanmoedigingspremie van f 15,— toegekend.

Idee no. 36

Dit idee berust voor een groot deel op de thans geldende instructies met betrekking tot het bijhouden van het kaartstelsel reservedelen en bevat — daarmee vergeleken — geen nieuwe elementen. De inzending kan daarom niet worden bekroond.

Idee no. 38

Inzender meent tot een besparing van kosten te kunnen komen door vereenvoudiging van het bonnensysteem voor aanvragen materiaal aan het hoofdkantoor Amsterdam.

Gebleken is dat invoering van het idee op velerlei bezwaren stuit en op bepaalde punten onmogelijk uitvoerbaar is. De inzender kan dan ook niet voor beloning in aanmerking komen.

Idee no. 39

Dit idee behelst het toezenden van de conductestaten halfjaarlijks in plaats van per kwartaal te doen geschieden.

Bij onderzoek is gebleken dat de te verwachten besparingen niet opwegen tegen de nadelen, weshalve deze inzending niet kan worden bekroond.

Idee no. 40

Inzender beoogt een besparing te bereiken door het laten vervallen van de „Opgave nautische boekwerken, instrumenten en zeekaarten”.

Gebleken is dat bedoelde opgave zowel voor de schepen als voor de Nautische Dienst een onmisbare controle betekenen en de inzender kan dan ook niet voor een beloning in aanmerking komen.

Idee no. 41

Dit idee behelst het stroomanker en davit bij nieuwbouw niet meer aan te brengen en op oudere schepen van boord te doen verwijderen, aangezien een en ander nogal wat onderhoud vereist en vrijwel nooit op rivieren wordt gevaren.

Het onderzoek heeft uitgewezen dat het aanbrengen van stroomankers reeds geruime tijd bij nieuwbouw

niet meer voorkomt. Wat de oudere schepen betreft is gebleken dat verwijdering het bezwaar heeft dat het steeds zeer moeilijk is te bepalen of in de toekomst weer op rivieren zal worden gevaren.

Het verdient daarom aanbeveling de bestaande toestand te handhaven en de Commissie heeft dan ook moeten besluiten geen beloning toe te kennen.

Idee no. 42

Inzender stelt voor bepaalde mappen aan boord zelf te doen vervaardigen.

De Commissie is van oordeel, dat dit idee niet voor algemene toepassing uitvoerbaar is, echter bevat het voorstel zodanig goede elementen, dat een aanmoedigingspremie van f 15,— kan worden toegekend.

Idee no. 44

Dit idee behelst een verkleining van het formaat van de Verantwoordings- en Verbruiksstaten.

Bij onderzoek is gebleken dat het voorstel wel bruikbaar is, doch in zijn uitwerking de efficiency slechts in zeer geringe mate ten goede komt. Het idee, dat dus niet zal worden gevolgd, bevat echter dusdanig goede elementen, dat de Commissie besloten heeft de inzending met een bedrag van f 25,— te honoreren.

Idee no. 46

Inzender stelt een eenvoudiger methode voor ter bepaling van de juiste, aan het drinkwater toe te voegen, hoeveelheden T.B.P. en ammonium-chloride.

Gebleken is dat het idee in de praktijk niet algemeen uitvoerbaar is, aangezien aan de voorgestelde werkwijze overwegende bezwaren zijn verbonden. Het idee kan niet voor beloning in aanmerking komen.

De Ideeën nummers 27, 43, 45 en 47 zijn nog in behandeling.

Van de in de vergadering op 23 december jl. behandelde ideeën kwamen er dus twee voor bekroning in aanmerking, terwijl aan vier inzenders een aanmoedigingspremie kon worden toegekend.

Inzending no. 17 werd zelfs bekroond met f 150,—, hetgeen ongetwijfeld een aansporing zal blijken voor diegenen, die tot heden hun krachten op de Ideeënbus nog niet hebben beproefd. De Commissie vertrouwt er dan ook op dat de belangstelling voor de Ideeënbus in 1964 zal blijven groeien.

Secretariaat Ideeënbus

In verband met het vertrek van de heer Mr. N. L. Wijnstok zal het Secretariaat tijdelijk worden waargenomen door de heer M. H. Slinger, hoofdemployé Algemene Dienst.

SCHEEPSPOSITIES PER JANUARI 1964

N.T.P.M.

ms. „Senegalkust”	Matadi ±	23-1-64
ms. „Congokust”	le Havre ±	22-1-64
ms. „Zuiderkerk”	Rotterdam ±	27-1-64
ms. „Sloterkerk”	Beira ±	17-1-64
ss. „Munttoren”	las Palmas	16-1-64
ss „Westertoren”	Singapore ±	1-2-64

H. V. M.

ms. „Hollands Diep”	Cristobal ±	21-1-64
ms. „Hollands Duin”	Cristobal ±	20-1-64
ms. „Hollands Dreef”	Aden ±	3-2-64

FAMILIE GROETEN

M.S. „Van Noort” (foto boven)
M.S. „Van der Hagen” (foto midden)

Op vrijdag 22 november j.l. waren twee schepen van de K.P.M. aan de beurt om groeten van thuis te ontvangen, n.l. de mss. „Van Noort” en „Van der Hagen”. De opname van dit programma had een dag tevoren plaats in de studio van de Wereldomroep.

Er waren veel groeten en lange teksten en de aanwezige kindertjes waren vol van Sinterklaas.

Onze gastvrouw was Teddy Scholten en omroeper Guus Weitzel. Het kwintet Jan Corduwener zorgde voor de muziek, terwijl Henk Janmaat enkele aardige liedjes ten gehore bracht.

Gasten bij dit programma waren de heer en mevrouw van Riessen (2e wtk. met verlof).

De Wereldomroep liet ons weten dat de ontvangst aan boord m.s. „Van der Hagen” — varende naar Mauritius — helaas matig is geweest; daarentegen zijn de groeten aan boord m.s. „Van Noort” — op weg van Singapore naar Lautoka/Suva — goed ontvangen. Het bandje voor de „Van der Hagen” is naar Nw.-Zeeland verzonden, zodat wij hopen dat de officieren bij aankomst aldaar nog een genoeglijk halfuurtje zullen hebben.

M.S. „Van Spilbergen” (foto onder)

Op donderdag 19 december j.l. was er voor de laatste maal in dit jaar een opname van familiegroeten voor de K.P.M., bestemd voor het m.s. „Van Spilbergen”, dat op 20 december op weg was van Fremantle naar Mauritius. Zoals altijd waren er weer heel wat familieleden voor de K.P.M. aanwezig in de studio van de Wereldomroep, die allen — begrijpelijk — hun groeten op de komende feestdagen hadden gericht. Teddy Scholten en Guus Weitzel waren onze gastvrouw en gastheer. Voor de muzikale noot zorgde het scheepsoorkest „Confetti” o.l.v. Harry de Groot, terwijl Gert Timmermans enkele liedjes ten gehore bracht.

De heer J. W. Rusche, 3e wtk., maakte dit programma als gast mee. Gezagvoerder Steggerda liet de Wereldomroep het volgende weten: „Ontvangst vrij goed hartelijk dank van allen”.

BEVORDERINGEN PER 1 JANUARI 1964

Walpersoneel

Amsterdam.

tot Afdelingschef: de Adjunctchefs	A. C. Metzelaar Mr. F. H. von Meyenfeldt
tot Hoofdemployé: de Employé's	P. A. J. M. Maas M. van der Graaf (m.i.v. 1.11.1963)
tot Employé: de Beambte	P. van Heuven van Staereling

Singapore.

tot Adjunctchef: de Assistenten	J. G. de Harde C. Schouten
tot Assistent Senior Grade de Ass. Junior Grade	W. Peschar
tot Clerk I: de Clerk II	Mr. Cher Tse Liang

Penang

tot Headclerk I de Headclerk II	Mr. Cheah Lean Sui
tot Headclerk II de Clerk I	Mr. Tan Ban Choon
tot Clerk I de Clerk II	Mr. Choong Kim Jee

Nautisch Varend Personeel

tot Gezagvoerder: de 1e Stuurlieden	R. Severien W. C. Bouter W. F. Klute J. A. H. Faber R. E. J. van Dijk J. J. van de Riet
tot 1e Stuurman: de 2e Stuurlieden	W. Flach R. A. Corten D. Plooy A. Treffers R. B. Schabracq L. van der Boon
tot 2e Stuurman: de 3e Stuurlieden	B. C. Steevensz H. Schipper H. Zantkuyl F. R. de Cock
tot 3e Stuurman: de 4e Stuurlieden	J. Meyler G. A. Busselaar J. L. Rozijn P. F. Bijl E. J. A. M. Stas J. P. Ory J. P. Duyin

Technisch Varend Personeel

tot 2e Werktuigkundige: de 3e Werktuigkundigen	J. A. Pruyt G. W. Mateman A. A. Loenen
tot 3e Werktuigkundige: de 4e Werktuigkundigen	P. M. Joha H. J. van der Put S. G. Adema J. Dijk G. W. Peters P. den Hartigh D. W. J. B. van Hattem J. Jorna H. Bos F. van Oostveen J. Kramer P. M. Bos
tot 4e Werktuigkundige: de 5e Werktuigkundigen	K. J. Veldman R. G. Hazebroek G. de Böck A. M. A. Begemann E. R. Gorter R. H. K. Everaarts J. Datema A. van der Laan R. de Best J. G. Meyer J. J. J. Moraal C. Bel Ch. N. Wijchgel

Dienstjubileum van de Heer Th. Hut

Uit Singapore ontvingen wij het volgende verslag van de viering van het 25-jarig dienstjubileum van de Managing Director, de heer Th. Hut. Tot onze spijt was het niet mogelijk dit verslag reeds in het decembernummer op te nemen.

In verband met de afwezigheid van de heer Hut op zijn eigenlijke jubileumdatum, t.w. 10 november 1963, werd de viering van dit jubileum enige dagen uitgesteld n.l. tot 14 november 1963.

Tijdens de feestelijke bijeenkomst van het personeel in het Singapore-kantoor, waarbij ook vertegenwoordigers van de vloot aanwezig waren, wenste de heer Hulleman de heer Hut namens de Raad van Bestuur en de Directie van harte geluk met zijn 25-jarig dienstjubileum, memoreerde het verloop van zijn diensttijd bij de K.P.M. en overhandigde de legpenning met inscriptie, alsmede het jubileumcadeau, een volautomatische diaprojector. Namens de gezamenlijke Europese staf, de Assistenten Regional Staff en het lokale personeel van de kantoren te Singapore en Penang bood de heer Hulleman de jubilaris een ZEISS-camera aan. Nadat de heer Hut zijn dank had uitgesproken, maakten alle aanwezigen van de gelegenheid gebruik hem persoonlijk geluk te wensen, waarna men nog geruime tijd gezellig bijeen bleef voor het nuttigen van een drank op de gezondheid van de jubilaris.

PERSONALIA

Promoties:

N.T.P.M.

J. B. van 't Schip tot 5e Werktuigkundige m.i.v. 16-9-63
 P. Slingerland tot Assistent Werktuigk. m.i.v. 11-12-63
 H. C. van den Bos tot Assistent Werktuigk. m.i.v. 23-12-63
 M. J. M. de Reeper tot Assistent Werktuigk. m.i.v. 23-12-63
 J. Evelaar tot 1e Stuurman m.i.v. 1-1-64.

Van harte gelukgewenst.

Mutaties gezagvoerders:

K.P.M.

F. J. Woudstra OP/Austr. naar m.s. „Van Waerwijck” 1-12-63
 P. Starckenburg ex m.s. „Van Waerwijck” met RV 1-12-63
 W. A. Breebaart ex m.s. „Siaoe” naar m.s. „Roggeveen” 10-12-63
 D. Minnema ex m.s. „Roggeveen” met RV 10-12-63
 D. van Hekken ex RV naar m.s. „Waikelo” 12-12-63
 Tj. van der Molen ex m.s. „Waikelo” met RV 12-12-63

N.T.P.M.

A. Witteveen aflos Gezagvoerder n/ms. „Congo-kust” 18-11-63
 M. Hage ex ms. „Congokust” m/verlof 19-11-63
 F. H. Wolff ex verlof n/ms. „Sloterkerk” 11-12-63
 J. P. van Haeften ex ms. „Sloterkerk” m/verlof 27-11-63

K.P.M.

Mutaties hoofdwerktuigkundigen:

Kwa Song Tiauw (2e Wtk, K.V. CMK) m.s. „Musi” 26-11-63
 J. C. van Dinteren ex m.s. „Musi” naar m.s. „Sinabang” 26-11-63
 W. van Dam ex m.s. „Sinabang” met RV 26-11-63
 W. H. van der Poel ex RV naar m.s. „Sinabang” 12-12-63
 J. C. v. Dinteren ex m.s. „Sinabang” naar m.s. „Roggeveen” 12-12-63
 F. Poelstra ex m.s. „Roggeveen” met RV 12-12-63
 J. C. S. van Bijsterveld ex RV naar m.s. „Houtman” 13-12-63
 N. Esteie ex m.s. „Houtman” met RV/VP 13-12-63
 R. K. K. Lie (2e Wtk) ex RV naar m.s. „Siberoet” (dd. Hfd. wtk) 18-12-63
 A. J. Koomans (dd. Hfd. wtk) ex m.s. „Siberoet” naar m.s. „Kasimbar” (dd. 2e Wtk) 18-12-63
 H. van de Ridder ex m.s. „Van Riebeeck” met ZV/Ned. 26-12-63
 A. A. Loenen (2e Wtk) ex RV naar m.s. „Van Riebeeck” (dd. Hfd. wtk) 26-12-63
 P. Bakker (2e Wtk) ex m.s. „Van Linschoten” naar m.s. „Van Riebeeck” (dd. Hfd. wtk) 12-1-64
 A. A. Loenen (dd. Hfd. wtk) m.s. „Van Riebeeck” (2e Wtk) 12-1-64

N.T.P.M.

td. Hfd. wtk. H. Kruyshaar ex ss. „Munttoren” m/studieverlof 26-11-63
 Aflos Hfd. wtk. G. Hoogendoorn n/ss. „Munttoren” 25-11-63

Alle herplaatsten: een goede vaart.

Alle verlofgangers: een prettig verlof.

Huwelijken:

K.P.M.

3e Werktuigkundige L. van Polen en Mej. I. Fanoy ddo. 29-11-63 te Emmen.
 3e Werktuigkundige R. E. Boom en Mej. B. W. Markus ddo. 3-1-64 te Utrecht.
 3e Werktuigkundige H. J. G. Schoolkate en Mej. T. L. Meeuse, ddo. 3-1-64 te Vlissingen.
 5e Werktuigkundige A. L. Roelse en Mej. A. Roozendaal ddo. 9-1-64 te Goes.

Proficac en „behouden vaart”.

Nieuwe K.P.M.-mertjes:

Osaka, 19-11-63: Alfons Isamu, zoon van 2e Werktuigkundige I. van den Berg en Mevrouw A. van den Berg-Nishimura.
 Singapore, 24-11-63: Machteld Elen, dochter van 1e Stuurman G. H. de Jong en Mevrouw W. H. de Jong-Engelman.
 Singapore, 28-12-63: Arjen, zoon van 1e Stuurman A. Bikker en Mevrouw J. Bikker-Hekker.

Welkom in de „familie”.

Met verlof gegaan:

K.P.M.

3-11-63	De Heer H. J. Seebregts	uit Singapore	EV
21-11-63	2e Wtk. E. G. van Lonkhuysen	uit Melbourne	RV/SV
23-11-63	2e Stm. J. Kwakman	uit Melbourne	RV
1-12-63	2e Stm. L. van der Boon	uit Singapore	RV
3-12-63	De Heer J. A. Vermeulen	uit Singapore	EV
5-12-63	3e Wtk. H. J. G. Schoolkate	uit Melbourne	RV/SV
5-12-63	5e Wtk. P. N. Terpstra	uit Takoradi	RV/SV
7-12-63	3e Wtk. F. M. Verhoeve	uit Sydney	RV/SV
7-12-63	5e Wtk. G. Timmer	uit Aden	RV/SV
17-12-63	3e Wtk. L. J. Feuerberg	uit Aden	RV
18-12-63	3e Wtk. R. Mouthaan	uit Singapore	Einde KV-contract
19-12-63	4e Stm. E. J. A. M. Stas	uit Fremantle	RV
19-12-63	1e Stm. G. E. Kaersenhout	uit Durban	RV
19-12-63	4e Stm. J. R. A. Calis	uit Rieme	RV
21-12-63	3e Wtk. K. Vos	uit Singapore	RV/SV
21-12-63	3e Stm. A. E. Eckhardt	uit Hong Kong	RV/SV
27-12-63	3e Wtk. B. Bakker	uit Mombasa	RV/SV
31-12-63	3e Wtk. A. J. Smink	uit Lagos	RV/SV

N.T.P.M.

27-11-63	1e Stm. J. H. F. Stausebach	ex s.s. „Westertoren”	
27-11-63	4e Wtk. E. Grootveld	ex m.s. „Sloterkerk”	SV
13-12-63	4e Stm. O. Ernstsen	ex s.s. „Westertoren”	
13-12-63	3e Wtk. J. O. v. d. Kwast	ex s.s. „Westertoren”	
14-12-63	2e Wtk. G. A. v. Stuivenberg	ex m.s. „Sloterkerk”	SV
14-12-63	2e Electr. G. H. I. Wouters	ex m.s. „Senegalkust”	
12-12-63	4e Wtk. J. van Sluys	ex m.s. „Senegalkust”	
22-12-63	5e Wtk. H. C. W. van Stuwe	ex m.s. „Senegalkust”	SV
29-11-63	4e Wtk. C. O. R. v. Haagen	ex s.s. „Westertoren”	
14-12-63	5e Wtk. J. Huisman	ex m.s. „Sloterkerk”	SV

Een prettig verlof toegewent

Geslaagd voor een hoger diploma :**K.P.M.**

2e Stm. G. J. Hosmar	20.11.63	SI
5e Wtk. G. de Böck	21.11.63	A
3e Wtk. T. H. van der Staay		
	21.11.63	B
3e Stm. K. Punt	27.11.63	SII
5e Wtk. R. G. Hazebroek	28.11.63	A
3e Stm. H. Zantkuyl	28.11.63	SII
2e Stm. H. J. v. d. Wel	10.12.63	SI
5e Wtk. Th. L. Gilbers	16.12.63	A
5e Wtk. A. van der Laan	17.12.63	A
3e Wtk. A. A. Loenen	18.12.63	B

Na verlof vertrokken :**K.P.M.**

24-11-63	3e Strm. J. J. M. Wasser (Bangkok) ms. „Sinabang”
26-11-63	5e Wtk. G. de Böck (Melbourne) ms. „Van Spilbergen”
27-11-63	3e Wtk. T. H. van der Staay (Sydney) ms. „Sibigo”
27-11-63	1e Strm. R. van der Sar (Penang) ms. „Van Neck”
2-12-63	5e Wtk. R. G. Hazebroek (Devonport) ms. „Sibigo” (echtgenote naar Sydney)
10-12-63	3e Wtk. H. P. van Lingen (Durban) ms. „Van Heemskerck”
12-12-63	1e Strm. J. Ozinga (Kaapstad) ms. „Camphuys”
18-12-63	5e Wtk. Th. L. Gilbers (Singapore) ms. „Sinabang”
18-12-63	3e Strm. J. C. van 't Veer (Hong Kong) ms. „Roggeveen”
19-12-63	3e Wtk. A. E. van der Hoff (Mogadiscio) ms. „Waingapoe”
25-12-63	3e Wtk. E. A. J. de Vries (Mombasa) ms. „Straat Lombok”

ddo 8-12-1963 per ms. „Straat Franklin” vertrokken.

Gezagv. P. J. Balder	Hoofdwtk. J. van Willigen
1e Strmn. Th. H. Rappard	Hoofdwtk. J. R. Holman
2e Strmn. J. P. Goossens	3e Wtk. J. A. J. Paauwe
3e Strmn. R. de Mes	4e Wtk. P. den Hartigh
4e Strmn. P. Leenheer	5e Wtk. E. R. Gorter
llg Strmn. J. Ortel	5e Wtk. R. de Best
	5e Wtk. W. Klootwijk
	5e Wtk. C. D. Tijsterman

Na verlof geplaatst:**N.T.P.M.**

18-11-63	5e Wtk. N. W. Dikstaal	(Amsterdam)	m.s. „Congokust”
25-11-63	3e Wtk. F. G. Veenstra	(Antwerpen)	s.s. „Munttoren”
25-11-63	4e Wtk. J. Baan	(Antwerpen)	s.s. „Westertoren”
26-11-63	4e Wtk. J. v. Zomeren	(Rotterdam)	m.s. „Sloterkerk”
26-11-63	Ass. Wtk. J. Snip	(Rotterdam)	m.s. „Sloterkerk”
10-12-63	5e Wtk. L. van Heulen	(Amsterdam)	m.s. „Sloterkerk”
11-12-63	5e Wtk. J. P. Bostelaar	(Amsterdam)	m.s. „Senegalkust”
19-12-63	1e Stm. J. Sjouwke	(Amsterdam)	m.s. „Senegalkust”
24-12-63	5e Wtk. R. J. Klap	(Antwerpen)	m.s. „Senegalkust”

Goede wacht en behouden vaart.

N.T.P.M.

Ass. Wtk. J. B. van 't Schip 16.9.63 V.D.

*Onze hartelijke gelukwensen
met het behaalde succes.*

IN MEMORIAM

Gepensioneerd Agent J. F. Wethmar overleed ddo. 16-11-63 te Amsterdam, in de leeftijd van 80 jaar.

Gepensioneerd 2e Werktuigkundige R. Keiser overleed ddo. 26-11-63 te Katoomba (Austr.), in de leeftijd van 55 jaar.

Gepensioneerd Boekhouder U.K.-Belawan J. H. van der Hoeden overleed ddo. 3-12-63 te Venlo, in de leeftijd van 77 jaar.

Gepensioneerd Hoofdwerktuigkundige A. de Reus overleed ddo. 9-12-63 te Balkbrug, in de leeftijd van 67 jaar.

Gepensioneerd 1e Stuurman L. J. Veltrop overleed ddo. 17-12-63 te Huizen, in de leeftijd van 73 jaar.

Gepensioneerd Agent J. C. P. Kats overleed ddo. 21-12-63 te Vinkeveen, in de leeftijd van 75 jaar.

Gepensioneerd Employé W. C. Gort overleed ddo. 28-12-63 te Amsterdam, in de leeftijd van 79 jaar.

Gepensioneerd Hoofdeploey W. van der Meer overleed ddo. 28-12-63 te Groesbeek, in de leeftijd van 55 jaar.

Zij rusten in vrede.